Gemeente Borger-Odoorn

36072-2021:685456

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Behandelend ambtenaar: H. de Raaff
Afdeling/cluster: GZ-OW
Portefeuillehouder: F.A.J. Buijtelaar

Registratienummer: 36072-2021:685456

Onderwerp:

Grondstoffenvisie 2021-2025

Voorgestelde wijze van afdoening:

Beslispunten:

1. Kennis nemen en vaststellen van het rapport Grondstoffenvisie 2021-2025

2. Instemmen met:

1. Scenario 2: inzamelfrequentie naar 1x 6 weken inclusief overloop REST
2. Overloopcontainers voor PMD op strategische locaties
3. Het leveren van maatwerk voor afval met medische indicatie
4. Een investeringsbudget van €500.000 om 3.1 en 3.2 te kunnen realiseren en aanvullend bij projecten ondergrondse containers te kunnen plaatsen. De dekking vindt plaats via de afvalstoffenheffing.
5. Het onderzoeken van de mogelijkheid van het inzetten van een GRIP voertuig

Inleiding

In een eerdere periode is een toezegging gedaan aan de raad met betrekking tot het opleveren van een Grondstoffenvisie. Om hier handen en voeten aan te geven is contact gezocht met JMA om de gemeente hierin te ondersteunen. Dit heeft geresulteerd in het bijgevoegde rapport Grondstoffenvisie 2021-2025.

Beoogd effect

Met deze Grondstoffenvisie moet het duidelijk worden wat de weg wordt die de gemeente Borger-Odoorn inslaat om uiteindelijk de VANG doelstelling van 30 kg per inwoner in 2025 te bereiken c.q. te benaderen.

Argumenten

1.1 Positie bepalen door goed vergelijken

Met behulp van een extern adviesbureau, met veel ervaring en kennis op afvalgebied, is het makkelijker om de positie van de gemeente Borger-Odoorn te bepalen. Op deze manier kan er ook een afgewogen oordeel gevormd worden of de tot nu toe bereikte afvalresultaten in lijn zijn met de ingezette middelen en keuzes die gemaakt zijn. En of

deze keuzes ook toekomstbestendig zijn. En met name de toekomst daar moet goed naar gekeken worden.

1.2 Samenhang met Cittaslow
Sinds 2010 heeft de gemeente Borger-Odoorn het internationale Cittaslow keurmerk. Het uitgangspunt van dit keurmerk is het bewust omgaan met natuur en milieu. Door structureel te kijken naar hoe je omgaat met je afval en het voorkomen daarvan, draag je als gemeente direct bij aan de ontwikkeling van een schone gemeente en dus aan het Cittaslow keurmerk.

1.3 Samenhang Global Goals
Door het geven van aandacht aan het verminderen en voorkomen van afval sluiten wij als gemeente ook aan bij de zogenaamde Global Goals. Duurzaamheid, verantwoordelijk consumeren, circulaire economie en klimaat zijn een paar van die Global Goals die direct raakvlakken hebben met de Grondstoffenvisie. (https://www.globalgoals.org/)

2.1 Toezegging aan de raad afhandelen
Door het aanbieden van deze Grondstoffenvisie wordt voldaan aan een toezegging aan de raad.

3.1 Scenario 2:Grote daling restafval tegen minimale kosten
De keus voor scenario 2 levert een grote daling op in het restafval, terwijl de inspanning om dit te realiseren relatief beperkt is. De inzamelfrequentie gaat naar 1 keer per 6 weken. Waardoor er in plaats van 18 maar 9 inzamelweken zijn voor het restafval. Op een aantal strategische locaties verdeeld over het grondgebied van Borger-Odoorn komen dan overloop locaties voor die mensen die het incidenteel net niet redden met 1 x 6 weken. Immers het aanbiedpercentage is was in 2020 net geen 50%. Dus gemiddeld zaten we vorig jaar al op 1 x 6 weken.

Er is niet gekozen voor scenario 1 omdat de verwachte daling in het restafval te gering is. Tevens zou bij deze keuze, het PMD wel een probleem kunnen worden, aangezien de PMD containers nu al erg vol zijn en een aanbiedpercentage kent van meer dan 75%.

De opties 3a, 3b, 4a en 4b hebben niet de voorkeur van het college omdat de kosten die er mee gemoeid zijn, naar verhouding hoog zijn ten opzichte van de daling van de hoeveelheid restafval en/of de service voor de inwoners in het buitengebied te ver achteruit gaat (optie 4a).

3.2 Extra service op PMD
Door het realiseren van overloopcontainers voor PMD op enkele strategische locaties biedt je de inwoners een extra mogelijkheid om zich te ontdoen van het teveel aan PMD. Dit wordt in het algemeen als erg prettig en gebruikersvriendelijk ervaren. Zeker als het warm weer is en de container deze week niet wordt geleegd, dan kan het een uitkomst zijn als je de mogelijkheid hebt om een paar zakken PMD naar een centrale locatie te brengen. Dit kwam ook als wens naar voren in de bewoner enquête. Ook geeft deze optie de mogelijkheid om in de toekomst te variëren met de inzamelfrequentie van het PMD zoals beschreven in scenario 1.

3.3 Maatwerk op medisch afval
Er zijn omstandigheden te bedenken waarbij er afval is wat niet langer bewaard kan blijven tot de volgende inzamelronde. De gemeente heeft voor gezinnen met kleine kinderen en mensen die gebruik maken van incontinentiemateriaal al extra voorzieningen

in de vorm van luiercontainers. Het stoma materiaal mag niet in de luiercontainer omdat dit medisch afval is.
Bij een frequentie van 1 x 6 weken zou dit voor deze mensen niet meer te doen zijn. Voor deze groep mensen wil het college graag maatwerk leveren door middel van een aparte inzamelroute.

3.4 Groeimodel ondergronds toepassen
Door het plaatsen van overloopcontainers voor REST (ongeveer 30 stuks) en PMD (7 stuks) (zie ook 3.1 en 3.2) realiseer je een netwerk van voorzieningen. Het aantal van 30 REST containers is een schatting. Je hoeft ze niet alle 30 tegelijk in te zetten voor REST. De PMD containers zou je kunnen plaatsen op centrale locaties bijvoorbeeld bij supermarkten.

Echter omdat er ook steeds nieuwe projecten gerealiseerd worden zoals De Gloep in Exloo, Rabobank in Borger, Rozenlaan / Parklaan in Nieuw-Buinen etc. ontstaan er mogelijkheden om de bestaande structuur om te vormen naar een betere lokale oplossing. En daar dus ook maatwerk te leveren. Aan de Rozenlaan bijvoorbeeld staat een flat waar de bewoners veel moeite hebben met de containers in de berging van de flat. Daar tegenover staan bovengrondse glas- en textielcontainers. Vanwege de geplande nieuwbouw aan de Parklaan zou je dit initiatief kunnen aangrijpen om de afvalvoorziening integraal op te pakken. En bijvoorbeeld hier een afval-eilandje te realiseren met ondergrondse containers voor REST, TEXTIEL, GLAS en PMD. Hier zou je dus twee REST containers kunnen uitruilen voor een TEXTIEL en een GLAS container. Eventueel in cofinanciering met de ontwikkelaar van het nieuwe gebouw aan de Parklaan.

Een ander voorbeeld is de MFA in Nieuw-Buinen. Daarvoor is in de begroting van 2021 reeds geld voorzien voor de aanschaf van een PMD en een REST container. Deze moeten nog geplaatst worden. Echter de huidige situatie zou beter gediend zijn met een ondergrondse TEXTIEL en LUIER container, allen met toegangscontrole, middels de afval pas. Zodat we deze centrale locatie weer netjes kunnen maken.

Hierdoor kunnen we inspelen op lokale projecten zonder steeds terug te moeten naar de raad voor het vragen voor extra geld. Daarnaast biedt dit groeimodel de flexibiliteit om op termijn over te kunnen stappen op omgekeerd inzamelen mocht dit nog nodig zijn.

3.5 Service op grondstoffen verhogen door inzet GRIP wagen
Vanwege de grote afstanden in onze gemeente naar het afvalbrengpunt en de vaak incidentele hoeveelheden grof afval die bij onze inwoners ontstaan, wil het college onderzoeken of het haalbaar is om een zogenaamde GRIP (GRondstoffen Inzamel Punt) wagen in te zetten. Op deze wijze wordt er dan extra service naar onze inwoners toe verleend om toch afval in te zamelen wat anders misschien in het REST afval terecht komt. Denk hierbij aan piepschuim, elektrische tandenborstel, batterijen etc. De gemeente Noordenveld heeft sinds kort al zo'n wagen maar ook in Twente en in het ROVA gebied wordt er al gebruik gemaakt van een dergelijk voertuig.

Overige maatregelen
a) Van de overige maatregelen genoemd in hoofdstuk 9, bijlage 1 van de Grondstoffenvisie, neemt het college de maatregel van de GFT scheiding bij hoogbouw voorlopig niet over, omdat wij in Borger-Odoorn beschikken over weinig hoogbouw en ook willen afwachten hoe andere gemeenten hier mee om gaan.

b) Subsidie compostvaten. Ook al loopt deze maatregel kostenneutraal, er is de laatste jaren weinig vraag geweest naar compostvaten.

c) Invoeren ja/ja sticker. Voor de vermindering van het oud papier is dit een prima maatregel. Voor de verenigingen is dit een minder goed bericht aangezien zij afhankelijk zijn van de papieropbrengsten. Minder papier betekent ook minder inkomsten voor de papierinzamelaars. De afgelopen anderhalf jaar heeft de gemeente met behulp van financiële ondersteuning de papierinzameling in de benen gehouden.
Op dit moment ligt de prijs van oud papier weer op een acceptabel niveau. Invoering van de ja/ja sticker kan de huidige regeling weer onder druk zetten. Nog even los van wat de lokale ondernemers hier van vinden. Die willen toch graag hun klanten blijven bereiken.

d) Communicatiecampagne. De genoemde afvalcoach wordt al dagelijks ingezet en verricht veel hand en span diensten. Met name gericht op een stukje dienstverlening naar onze inwoners. Dit wordt zeer op prijs gesteld. Daarnaast is de afdeling communicatie druk bezig met het op het op elkaar stemmen van alle uitingen die wij over afval doen. Om zo een compleet en volledig beeld te kunnen verschaffen van wat onze inwoners verlangen op het gebied van afval. Uit de bewoners enquête kwam naar voren dat de overgrote meerderheid een voorkeur heeft voor de afvalwijzer app als informatie kanaal. De app is recentelijk uitgebreid met een Mijn Afval menu waar de inwoner dagelijks zijn afvalhoeveelheden kan inzien. En deze op maandbasis kan vergelijken met de huishoudens bij hem in de buurt. Dit is een vorm van directe communicatie met onze inwoners over zijn afval aanbiedgedrag.

Kanttekeningen
3.1 Lange inzameltijd
De REST container wordt nu gemiddeld slechts 1 x 6 weken aangeboden maar dit is wel verdeeld over twee inzamelweken. Ga je deze mogelijkheid terugbrengen naar 1 x 6 weken, dan wordt de route wordt voor SUEZ een stuk voller. Gevolg kan zijn dat SUEZ langer nodig heeft om de route in het voertuig te krijgen.

3.2 Afvullen PMD container met REST
Door de mogelijkheid te bieden van overloopcontainers voor PMD, kan het voorkomen dat het PMD naar de overloopcontainer wordt gebracht en de PMD container aan huis wordt afgevuld met REST afval. Gezien het huidige afkeurpercentage van het PMD, wat tussen de 0 en 3% ligt, is de verwachting dat dit afvullen zich slechts sporadisch voor zal doen. Monitoring door de afvalcoach blijft wel noodzakelijk.

3.3 Geen kanttekening

3.4 Groeimodel past niet
Door het verlagen van de frequentie naar 1 x 6 weken zal er een groep inwoners zijn die hier niet mee uit de voeten kan. Er zijn inwoners die veel afval aanbieden, bijvoorbeeld tussen de 50 tot 100 kg REST afval per keer. Terwijl het gemiddelde rond de 25 kg ligt. Een goed gesprek met de afvalcoach kan dan wellicht een oplossing opleveren om te zien hoe en waarmee zij het afval beter kunnen scheiden.

3.5 Verwarring grondstoffen
Omdat wij een diftar gemeente zijn, kunnen met de GRIP wagen alleen grondstoffen worden ingezameld, die ook gratis kunnen worden aangeboden op het ABP. Hierover kan verwarring ontstaan. Mensen kunnen denken dat bijvoorbeeld restanten laminaat die slecht in de container passen wel bij de GRIP wagen ingeleverd kunnen worden. Hier moet goed over nagedacht worden. Kijken wat de ervaringen bij andere gemeenten zijn kan hier wel inzicht in geven.

Financiën
De door het college voorgestelde opties vergen een investeringsbedrag van €500.000. Dit komt overeen met een jaarlijkse kapitaalslast van €45.000. Wat zich vertaald naar een verhoging van ongeveer €4 per aansluiting. Voor 2022 kan dit bedrag opgenomen worden in de begroting en vervolgens verwerkt worden in het tarief.

JMA heeft deze opties ook integraal doorgerekend en komt op een stijging van de jaarlijkse kosten van gemiddeld €4 per aansluiting met een bandbreedte van €2.5 tot €6. Zie ook hoofdstuk 9 Bijlage 1.

Bij nieuwe projecten kan overwogen worden om de ontwikkelaar de kosten voor ondergrondse container(s) te laten betalen, waarna de gemeente de kosten van de ledigingen voor zijn rekening neemt.

Het gebruik van een overloopcontainer voor REST is niet gratis. Iedere lediging kost €1.80, zoals vastgelegd in de belastingverordening 2020. Het gebruik van de overloopcontainer voor PMD is gratis.

Communicatie
Na besluitvorming door de raad wordt er een communicatietraject opgezet naar onze inwoners.

Uitvoering
Na besluitvorming door de raad worden er verschillende acties ingang gezet:

a) de inwoners informeren over de veranderingen qua inzameling
b) aanbesteding opstarten voor de aanschaf/plaatsing van de ondergrondse containers
c) locaties gaan bepalen in overleg met bewoners en dorpsbelangen
d) uitvoeringplan maken
e) aanpassen afvalkalender

Qua timing zou alles naar verwachting gerealiseerd kunnen worden in de loop van 2022.

Bijlagen
Grondstoffenvisie 2021-2025, 36072-2021:380600
Bewoners enquête dec 2020, 36072-2021:877161
Collegevoorstel Grondstoffenvisie 2021-2025, 36072-2021:159137
Raadsbesluit Grondstoffenvisie 2021-2025, 36072-2021:879731

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. D.C Rensen	mr. J. Seton